

یک نماینده ادوار مجلس در تحلیل از از مذاکرات مسقط ورم اظهار داشت: صادقانه بگویم قبل از شروع مذاکرات خیلی بدبین بودم ولی الان خیلی خوش بین هستم و این خوش بینی براساس اخبار رسانه‌ای نیست براساس اطلاعاتی است که دارم. براساس همین اخبار موثق، شرایط خیلی شرایط رو به جلوبی است. غلامعلی جعفرزاده ایمن آبادی گفت: ترامپ تغییر نکرده، ترامپ را تغییر دادند، به ترامپ حالی کردند که این دنیا دنیای سابق نیست و نباید او را به نقطه‌ای آورد که این ماشه در برود و باید تلاش کنیم با این ترامپ با همین روحیات صلح طلبی که پیدا کرده جلو برویم. وی افزود: واقعیت روز نشان داد که تحریم یک تکه کاغذ نبود و بازار را تحت تاثیر قرار داد، چهره مردم را می بینید که خوشحالند. با اطلاعات موثق می‌گویم که همه الان تمایل دارند که این تفاهم برقرار شود و دغدغه‌های فنی نداشته باشید. این نماینده پیشین مجلس گفت: تندرورها همیشه بودند و همین الان هم هستند، باید به آنها حق دهیم، به هر حال ۳۰ سال و ۳۰ سال است که شعار می‌دهند و نمی‌توانند یکباره بگویند همه چیز اشتباه است و حق دارند حفظ آبرو کنند، نمی‌شود انتظار داشت پرچم سفید بلند کنند. این چهره سیاسی اعتدالی با تأکید بر اینکه تندروری‌ها در اوج است، بیان کرد: برخی عبارت‌ها که به‌کار می‌برند حتی جسارت به مقام‌رهبی است. من از یکی از این آقایان پایداری شنیدم که گفتند: رهبی‌ری تحت فشار این مطالب را فرمودند، من گفتم این حرف توهمین به رهبی‌ری است. جعفرزاده ادامه داد: با ذهنیت و تحلیلی که دارم و اطلاعات ناقص و کاملی که دارم معتقدم این شرایط ناشی از پختگی است و تجربه لجبازی‌ها را نیز داشته‌ایم، البته این موضوع در طرّفه‌است، یعنی آمریکایی‌ها هم فهمیدند که از لج‌اجت با ایران در موضوعاتی حتما ضرر می‌کنند. بنابراین هر دو طرف به نقطه‌ای رسیدن که به تفاهم برسند.

اطلاع آمریکایی‌ها

وی با تأکید براینکه من احساس خوبی دارم، می‌گوید: ولی مشکلی که دارم این است که ما از آن طرف خیلی اطلاعات نداریم، ما خیلی از مجموعه ترامپ اطلاعات نداریم و هرچه اطلاعات داریم از رسانه‌هاست ولی آنها اطلاعات دارند، این بزرگ‌ترین نقطه ضعف ماست، ما براساس رفتارها و کردار آنها و برداشت‌های خودمان حساب و کتاب می‌کنیم ولی آنها، در این باره باید حتی به مسئله نفوذ هم فکر کرد که بسیار مهم است. این چهره سیاسی تأکید کرد: همه کمک‌های این توافق انجام‌شود و کشور از این بن‌بست نجات پیدا کنند. ما نباید شرایطی ایجاد کنیم که مکانیسم ماشه اجرا شود. من فکر می‌کنم که این کار با تدبیر رهبر انقلاب و مجموعه عقلای کشور انجام می‌شود. به هر حال این دوستان تندرور که مطالب عنوان می‌کنند یکباره نمی‌توانند بگویند التوبه، التوبه. مثلا در تلویزیون آقای رسایی گفت ما می‌خواهیم قدرت چانه‌زنی آقای عراقچی بالا برود. خب؛ واقعا مگر در مهدکودک هستیم و آمریکایی‌ها اینها را نمی‌فهمند؟ متأسفانه با همچنین آدم‌هایی رویه‌ور هستیم و باید این افراد را تحمل کنیم و البته مشکل خاصی نیست. جعفرزاده ایمن آبادی با مناسب خواندن شرایط مذاکره عنوان کرد: من در ابتدا نسبت به مذاکرات بدبین بودم اما الان خوش بین هستم و الان فکر می‌کنم که یک توافق موقت انجام می‌شود. وی با بیان اینکه یک فعالیت در ایران، آمریکا و منطقه مشاهده می‌کنیم افزود: تلاش می‌کنیم که بدون تخصص‌توانیم به نتیجه برسیم. این فعال سیاسی با اشاره به اظهار نظرهای مخالف نتانیا‌هو اظهار کرد: ترامپ پاسخ نتانیا‌هو را داد. اما من نه به نتانیا‌هو ایراد می‌گیرم و نه به تدرورهای داخل ایران. ما هم نباید انتظار داشته باشیم که تندرورها ناگهان تغییر موضع و تغییر آهنگ دهند. بلکه باید فرصت بازگشت آنها به مردم را بدهیم. البته قطعاً کارشکنی و... داریم و عده‌ای مشکل ایجاد می‌کنند. جعفرزاده تصریح کرد: در ایران یک شادی و نشاط شکل گرفته و مشخص شده که تحریم‌ها نه فقط یک تکه کاغذ بلکه سختی‌هایی است مثل نهادینه شدن فساد است. تجارب گذشته ما هم باعث می‌شود که ما در مذاکرات مسقط به نتیجه برسیم. این نماینده پیشین مجلس ابراز کرد: خیلی‌ها در داخل ایراد گرفتند که شما چرا با یک املاکی و نه وزیر خارجه مذاکره می‌کنید. نمی‌خواهم وارد این دعوای‌ها شوم اما می‌دانم که روندی که شروع کرده‌ایم روند خوبی است. وی با بیان اینکه الان نه آنها از ما توقع بیجا دارند و نه ما از آنها تأکید کرد: ما نباید بهانه ایجاد کنیم. باید با آقای عراقچی ادامه دهیم و به نقطه‌ای برسیم که بهانه‌ها از دستان خارج شود. جعفرزاده تأکید کرد: بجز سلاح‌های کشتار جمعی هیچ‌کس حق ندارد در مورد سلاح‌های ما اظهار نظر کند. البته تاکنون هم صحبتی در این باره نشده است. اما متأسفانه عده‌ای دروغ‌پردازی می‌کنند. برای همین، از آقای عراقچی خواهم می‌کنم مسائل مذاکرات را شفاف‌سازی کنند. این چهره سیاسی ادامه داد: موضع‌گیری‌های مختلف در آمریکا مشکل خود ترامپ است و خود اوست که باید این مشکل را برطرف کند. فکر می‌کنم مذاکرات با یک کشتار ۶۰ روزه حل شود تا بتوانیم و در ادامه بتوانیم مسائل خود را حل کنیم.

جلال خوش چهره در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

تهران به دنبال نتایج سریع در مذاکرات

دور آتی گفت‌وگوهای تهران و واشینگتن نشان می‌دهد

تصمیم کارسازتر است یا تهدید

آمریکا باید در زمینه هسته‌ای و دیپلماتیک به رفع تحریم‌ها کمک کند

آرمان ملی- حمید شجاعی: مذاکرات غیر مستقیم تهران- واشینگتن چند هفته‌ای هست که در جریان است و شنبه‌ای که گذشت دور سوم مذاکرات به میزبانی و میانجیگری عمان انجام شد. مذاکراتی که سه دور اخیر آن انجام شده و از سوی طرفین موثر و سازنده قلمداد شده است و جالب اینکه رسانه‌های غربی بسیار بیشتر از طرف ایرانی این مذاکرات را سازنده و خوب خوانده‌اند. گرچه هر چه بیشتر پیش می‌رویم این مذاکرات به جزئیات می‌رسد و با چالش‌هایی مواجه می‌شود و باید دید چه زمانی طرفین به مسائل اختلافی بر می‌خورند و آن زمان چگونه تصمیم خواهند گرفت. آنچه مسلم است هدف تهران از مذاکره

با واشینگتن برداشتن همه تحریم‌هاست که باید دید در صورت توافق اساساً ترامپ و دولت چنن امری را محقق خواهند ساخت یا خبر برخی رسانه‌ها نیز مطرح می‌کنند که تهران دنبال توافق موقت و آمریکا دنبال توافق دائم است و همین نکته یک مساله اختلافی است. حال باید دید در دور آینده که در مذاکرات کارشناسی نفراتی از سازمان انرژی اتمی ایران نیز حضور خواهند داشت، موضوع چگونه پیش خواهد رفت. در این راستا برای بررسی چند دور مذاکره صورت گرفته بین ایران و آمریکا، احتمال توافق و مساله میانجیگری، «آرمان ملی» با جلال خوش چهره تحلیلگر مسائل بین الملل و فعال رسانه‌ای گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید.

ما هم خیلی به مفهوم تحریم‌ها و چند لایه بودن آنها توجه ندارند. کما اینکه روزگاری که تحریم‌ها داشت علیه ایران گذاشته می‌شد خیلی از همین آقایان که آن موقع تندروری می‌کردند درک روشنی از این نداشتند که در پشت در بسته می‌شود و ما اگر یک در را هم باز کنیم درهای دیگر بشتان همچنان قفل است. همان موقع هشدار داده می‌شد که نباید به ورطه افزایش تحریم‌ها بیفتیم. وقتی که گفت‌وگوها صورت می‌گیرد باید به این توجه بکنیم که گفت‌وگوها، توافق موقت یا غیر موقت به معنای این نیست که همه تحریم‌ها برداشته می‌شود و ما شاهد مطالبات فزاینده از جانب جامعه خودمان باشیم و همه چیز به خیر و خوشی تمام می‌شود و مشکلات هم حل می‌شود... نه؛ اینگونه نیست. البته تاثیر روانی در بازار و افکار عمومی می‌گذارد ولی باید توجه داشت که این همه چیز نیست.

سابق بر این توافق برجام را هم داشتیم که آمریکایی‌ها هم در آن حضور داشتند، اما خودشان یک طرّفه خارج شدند و دوباره تحریم‌های یکجانبه را علیه ایران اعمال کردند. امروز وجه تمایز میان برجام و توافق احتمالی پیش‌رو را چه می‌دانید و چه تضمینی برای توافق احتمالی وجود دارد؟

وقتی توافق می‌کنید توافق قرارداد نیست قرارداد وقتی بسته می‌شود که مجلس‌های دو کشور بنشینند و رای دهند و آن را تأیید کنند در این صورت قرارداد تبدیل به قانون می‌شود. الان بحثی که تهران با مذاکره کنندگان آمریکایی دارد این است که آیا شما می‌توانید توافق انجام شده را به مجلسین خود ببرید و تبدیل به قرارداد کنید؟ آمریکایی‌ها فعلاً چنین تعهدی را نداد‌اند کما اینکه تا ۴-۳ ماه آینده انتخابات آتی میان دوره‌ای کنگره است و در آن مدت هم معلوم نیست که اکثریت کنگره در اختیار چه کسی باشد. آمریکایی‌ها نتوانستند در این موضوع تضمین بدهند و این یکی از نقاط کوری است که دغدغه تهران است و معتقد است که آمریکایی‌ها باید در این باره تضمین لازم را بدهند. البته به نظر می‌آید تا کنون دولت ترامپ نتوانسته چنین کاری کند.

خصوص میانجیگری در مذاکرات، این پرسش مطرح است که چرا اروپایی‌ها یا چین و روسیه در این مذاکرات حضور ندارند و طرفین عمان را به عنوان میانجی پذیرفته‌اند. این موضوع را چگونه تحلیل می‌کنید؟

از نظر تهران حضور اروپایی‌ها لازم است و ایران استقبال نشان می‌دهد و آقای عراقچی هم حتی چند روز پیش مطرح کرد که من حاضرم به لندن، پاریس و برلین بروم و مطرح‌گو کنم. لذا ایران مشتاق است که طرف‌های اروپایی مشارکت داشته باشند. اما ترجیح آمریکایی‌ها و دولت ترامپ این است که فارغ از آنها با تهران وارد گفت‌وگو شود. حتی انتخاب رم به عنوان محل دور دوم گفت‌وگوها به نظر من نوعی دهن‌کجی ترامپ به اروپایی‌ها بود که در زمینه‌های مختلف با آنها دچار چالش است. خود اروپایی‌ها هم الان سیاست بنشین و ببین را دنبال می‌کنند. ببینند آیا نتیجه چه خواهد شد و در وقت لزوم سهم خودشان را از نتایج گفت‌وگوها طلب کنند. اما در مجموع تهران تلاش کرده نه تنها با روسیه و چین روابط خود را حسنه نگه دارد بلکه پنجره‌های دیپلماسی را با اروپایی‌ها هم حفظ کند و می‌داند که خود اروپایی‌ها هم نگاهی که به هرگونه توافق هسته‌ای و دیگر مسائل دارند به مراتب تعدیل شده‌تر از آن چیزی است که الان دولت ترامپ به عنوان یک مطالبه حداکثری در قبال تهران گذاشته است.

آقای ترامپ جوری صحبت می‌کند که خواستار گفت‌وگوی دیپلماتیک است، اما جوری رفتار می‌کند که گویی خواستار جنگ است و این حالت تطمیع و تهدید را مدام در کلام خودش حفظ می‌کند

انتخاب رم به عنوان محل دور دوم گفت‌وگوها به نظر من نوعی دهن‌کجی ترامپ به اروپایی‌ها بود که در زمینه‌های مختلف با آنها دچار چالش است. خود اروپایی‌ها هم الان سیاست بنشین و ببین را دنبال می‌کنند

استفاده کند. البته طبیعی است که یک تفاوت عمده با بایدن دارد. بایدن تلاش می‌کرد تهران را به گفت‌وگو مجاب کند، اما ترامپ تلاش می‌کند با نوع تعارضی که در رفتار و گفتارش وجود دارد تهران را برای گفت‌وگو و دستیابی به توافق دستپاچه کند تا از این طریق قدرت تصمیم‌گیری را از تهران بگیرد. یعنی فضای روانی را علیه تهران دنبال می‌کند. این ظرافتی است که در کار آمریکایی‌هاست و به نظر می‌آید که تهران هم به خوبی درک کرده آمریکایی‌ها از چه شیوه‌ای استفاده می‌کنند و به رغم تمام تهدیدها و تصمیم‌هایی که از جانب واشینگتن مطرح می‌شود تهران سعی کرده کنترل لازم را داشته باشد. منتها اینکه نهایتاً کدام یک از این دو وجه تهدید یا تصمیم کارسازتر خواهد بود، به نظر می‌رسد دور آتی گفت‌وگوهای تهران و واشینگتن چه به لحاظ فنی و چه به لحاظ گفت‌وگوهای دیپلماتیک این مساله را روشن‌تر خواهد کرد.

تهران مذاکرات را با هدف لغو تحریم‌ها دنبال می‌کند، اما رسانه‌های غربی معتقدند که ترامپ به این رحتی‌ها همه تحریم‌ها علیه ایران را لغو نمی‌کند. با توجه به شناختی که از ترامپ و رفتارش وجود دارد، چقدر می‌توان به شکل عملی انتظار داشت که تحریم‌ها برداشته شود؟

یک مشکل بزرگ در مورد تحریم‌ها و مفهوم تحریم‌ها وجود دارد و نباید ساده‌انگاری کرد. اینکه ترامپ می‌تواند تمام تحریم‌ها را بردارد حرف درستی نیست. ما شاهد تحریم‌های چند لایه هستیم. یک سری تحریم‌ها تحریم‌های موضوعی و یک سری تحریم‌ها تحریم‌های موردی است یک سری تحریم‌ها در اختیار رئیس‌جمهور آمریکا است که می‌تواند بگوید این بخش از تحریم‌ها را بردارید و بخش دیگر از تحریم‌ها موضوعی است که باید در کنگره تصمیم گرفته شود و در بوروکراسی پیچیده آمریکایی به رفع تحریم‌ها صحت کم دارد آن‌حال نشان داده که نمی‌خواهد هیچ تعهدی بدهد درباره اینکه آیا کنگره و مجلسین آمریکا به لغو تحریم‌ها تن می‌دهند یا نه. این یک بحث و دوم اینکه چقدر زمان می‌برد. تهران دنبال نتایج فوری از گفت‌وگوهاست، اما اینکه آمریکا یا دولت ترامپ قدرت ندارد که بتواند تحریم‌ها را در آن واحد بردارد. ولی در یک سری موارد می‌تواند اعمال اختیار کند مثل بخشی از پول‌های بلوکه شده ایران در قطر یا مثلاً پول‌هایی که در اختیار چین است اجازه بدهد که این پول‌ها برگردد که مبلغ زیادی هم نمی‌شود فکر می‌کنم ۱۵ میلیارد بیشتر نشود. بخش دیگر از تحریم‌های ما به اروپا و سازمان ملل مربوط می‌شود. اینکه ما می‌گوییم همه تحریم‌ها باید کلیاتش را در نظر بگیریم؛ اما آنچه که ایران دنبال آن است و درک درستی هم دارد، اینکه آمریکا باید به رفع تحریم‌ها کمک کند به این معناست که چه در زمینه هسته‌ای و چه در زمینه دیپلماتیک برای بازگشت ایران به جامعه جهانی توافق و امضای دوبازگیر یعنی ایران و آمریکا در وهله اول قرارداد و می‌تواند بستر ساز این باشد که بشود به سمت اصلاح روابط با اروپا، جامعه جهانی و سازمان ملل و... رفت. کما اینکه خود اروپایی‌ها گفتند اگر تهران با واشینگتن به توافقی برسد که قابل قبول باشد از مکانیسم ماشه دست می‌کشند.

اینگونه باید به مساله تحریم‌ها نگاه کرد و گر نه اینکه ما تصور کنیم حالا ملاتهران و واشینگتن به توافق می‌رسند و تحریم‌ها برداشته می‌شود به نظر من یک جور ایجاد امید کاذب کردن در افکار عمومی است و متأسفانه رسانه‌های

با توجه به اینکه سه دور از مذاکرات غیر مستقیم میان ایران و آمریکا را پشت سر گذاشته‌ایم، چه میزان می‌توان این انتظار را داشت که طرفین طی مذاکرات آتی به یک توافق ضمنی و اولیه دست پیدا کنند؟

این مساله را در دو وجه باید نگاه کنیم؛ یک وجه این است که مذاکرات ادامه دارد و ما هاله‌ای از آنچه که در این مذاکرات رخ می‌دهد را می‌بینیم یا از آن خبر داریم و آن این است که همین که مذاکرات ادامه پیدا می‌کند معلوم است که طرف‌ها یک اراده لازم را دارند برای اینکه به گفت‌وگوهای خود ادامه بدهند. اما ادامه گفت‌وگو به معنای ایجاد توافق نیست و زمانی می‌توانیم از توافق صحبت کنیم که توافقی صورت گرفته باشد. بنابراین باید در این دو وجه به مساله نگاه کرد. من تصور می‌کنم که رفته رفته در کلیات دور اول طرف‌ها انگیزه، اراده و به اصطلاح اشتیاق خودشان را برای گفت‌وگو و اینکه دیپلماسی را فعال کنند نشان دادند و این زمینه‌ای شد که در دور بعدی مطالبات خود را به میان بکشند و به نظر هر کدام مطالبات حداکثری خودشان را مطرح کردند. در ابتدا هم مذاکره هم الزاماً وقتی طرف‌ها مطالبات حداکثری خود را مطرح می‌کنند به معنای این نیست که نتیجه مذاکرات بر اساس همان مطالبات حداکثری رقم خواهد خورد، بلکه قاعدتاً در هر مذاکره‌ای اگر چه در ابتدا حالت حداکثری وجود دارد، اما هرکدام یک جنبش کاری می‌شود و اینها استمرار گفت‌وگو و برای دستیابی یا نزدیک شدن به توافق دست از مطالبات حداکثری برمی‌دارند و خودشان را برای تبادل امتیازها آماده می‌کنند. اما اینکه آیا دو طرف در این زمینه چه تغییراتی در مواضع خود ایجاد کردند و برای تبادل امتیازها نسبت به یکدیگر چه میزان آمادگی دارند هیچ‌کس خبر ندارد و نه تنها رسانه‌های داخل که رسانه‌های خارج هم خبر ندارند. این نشان می‌دهد که دو طرف ترجیح دادند فارغ از جنجال‌ها یا دور از جنجال‌های رسانه‌ای گفت‌وگوهای جدی خود را شروع کنند و ادامه بدهند و ببینند که چقدر می‌توانند به نقطه توافق نزدیک شوند. حال این توافق موقت باشد یا بلندمدت در مجموع آنچه که اهمیت دارد اینکه دو طرف همچنان به گفت‌وگوهای خود ادامه می‌دهند و این نشان می‌دهد که دو طرف انگیزه و اراده لازم را دارند که گفت‌وگو را ادامه دهند. اما اینکه چه اراده‌ای برای میزان تبادل امتیازها یا تعدیل مواضع نسبت به یکدیگر وجود دارد، واقعه نه تنها من بلکه هیچ تحلیلی‌گری نمی‌تواند با قاطعیت مطرح کند الا کسانی که خود در گفت‌وگوها حضور دارند.

آمریکایی‌ها در خصوص مذاکرات مواضع دوگانه‌ای دارند و همزمانی که بحث مذاکره و توافق را مطرح می‌کنند شاهد تهدید همزمان از سوی دولت‌مدان آمریکایی هستیم که از گزینه نظامی می‌گویند؛ اساساً این موضع دوگانه آمریکایی از چه بابت است؟

آمریکایی‌ها و به ویژه آقای ترامپ به نظر من میراث‌دار آقای بایدن است. آقای بایدن با اینکه نرم صحبت می‌کرد، در عین حال شمشیر داموکلس را هم بالای سر داشت که اگر توافق نشد خطرات درگیری‌های نظامی وجود دارد و چنین و چنان. اما آقای ترامپ جوری صحبت می‌کند که خواستار گفت‌وگو دیپلماتیک است، اما جوری رفتار می‌کند که گویی خواستار جنگ است. این حالت تطمیع و تهدید را مدام در کلام خودش حفظ می‌کند و این رفتار موجب می‌شود که طرف مقابل موضع متناسب با همین رفتار اتخاذ کند. یعنی نشان می‌دهد که دولت ترامپ اگر چه هنوز تصمیم قاطعی درباره نهایت و چگونگی تعامل با تهران ندارد، اما سعی کرده از هر دو وسیله یعنی تطمیع و تهدید

اینکه چه اراده‌ای برای میزان تبادل امتیازها یا تعدیل مواضع نسبت به یکدیگر وجود دارد، واقعه‌ها تنها من بلکه هیچ تحلیلی‌گری نمی‌تواند با قاطعیت مطرح کند الا کسانی که خود در گفت‌وگوها حضور دارند

مذاکراتی دشوار تر از خوش بینی‌های اولیه

بزرگ‌ترین اختلاف در توافق

ایالات متحده و جمهوری اسلامی ایران روز شنبه مذاکرات هسته‌ای را در حالی آغاز کردند که بر سر این موضوع که آیا تهران می‌تواند به غنی‌سازی اورانیوم ادامه دهد یا خیر، اختلاف نظر داشتند. مذاکرات با اختلافات عمده و قول به ادامه گفت‌وگوها به پایان رسید. وال استرین ژورنال مدعی شد: عباس عراقچی، معاون وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، به تلویزیون دولتی ایران گفت: «برخی از اختلافات ما بسیار جدی است. اما آیا می‌توانیم به توافق برسیم؟ امیدوارم، اما بسیار محتاط هستیم.» یکی از مقامات ارشد دولت ترامپ هم در بیانیه‌ای جلسه گذشته را «مثبت و سازنده» توصیف کرد، اما از بیان جزئیات اختلافات خودداری نمود. این مقام افزود که دو طرف به زودی دوباره در اروپا دیدار خواهند کرد. این گفت‌وگوها که بیش از چهار ساعت طول کشید و سومین دور مذاکرات از آغاز این ماه بود، با حضور عراقچی و استیو ویتکاف، نماینده ویژه آمریکا، برگزار شد. ویتکاف پس از دیدار روز جمعه با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در مسکو، به عمان پرواز کرده بود. در این دور از مذاکرات، برای نخستین بار تیم‌های فنی دو طرف نیز وارد بحث‌های جزئی درباره چگونگی محدود کردن فعالیت‌های هسته‌ای ایران و امکان تخفیف تحریم‌ها شدند. همانند دور قبلی، مذاکرات غیرمستقیم بین ایران و آمریکا با میانجیگری عمان صورت گرفت، در حالی که مذاکره‌کنندگان ارشد دو کشور نیز تعامل داشتند. مارکو ربویو، وزیر امور خارجه آمریکا، پیش از آغاز مذاکرات گفته بود که جمهوری اسلامی ایران می‌تواند برنامه هسته‌ای غیرنظامی داشته باشد، به شرط آنکه از سوخت هسته‌ای وارداتی استفاده کند، ترتیبی که هدفش بستن مسیر تهران به سوی تولید سلاح اتمی است. جمهوری اسلامی ایران، که همواره تأکید کرده برنامه هسته‌ای‌اش صلح‌آمیز است، مدت‌هاست در برابر وابستگی به منابع خارجی سوخت مقاومت کرده و بر حق خود برای غنی‌سازی اورانیوم تأکید داشته است. این توانایی می‌تواند سوخت نیروگاه‌های برق را تأمین کند، اما در عین حال ایران را در کنترل ماده‌ای کلیدی برای ساخت سلاح هسته‌ای قرار می‌دهد. این موضوع به عنوان یکی از اصلی‌ترین نقاط اختلاف در مذاکرات کنونی مطرح شده است؛ مذاکراتی که شامل مسائل حساس دیگری از جمله درخواست‌های دولت ترامپ برای گنجاندن برنامه موشکی جمهوری اسلامی ایران در توافق نیز می‌شود. دولت اوباما در توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ با ادامه غنی‌سازی اورانیوم توسط ایران موافقت کرده بود، توافقی که با هدف محدود کردن توسعه تسلیحات هسته‌ای ایران صورت گرفت. آن توافق به طور اولیه به تهران اجازه می‌داد اورانیوم با غنای ۳.۶۷ درصد برای مصارف غیرنظامی تولید کند و در بلندمدت امکان دستیابی به غلظت‌های بالاتر نیز برای ایران فراهم می‌شد. پس از خروج دونالد ترامپ از توافق هسته‌ای در دوره اول ریاست جمهوری‌اش، جمهوری اسلامی ایران برنامه هسته‌ای خود را گسترش داد و اکنون در حال تولید اورانیوم با غنای ۶ درصد است؛ امری که ایران را به تنها کشوری بدون سلاح هسته‌ای تبدیل کرده که چنین سطح بالایی از غنی‌سازی را انجام می‌دهد. این ماده می‌تواند به سرعت به اورانیوم با غنای ۹۰ درصد که برای ساخت بمب هسته‌ای لازم است، تبدیل شود.

توافق جدید تاگزینہ جدید

همزمان با ادامه مذاکرات در عمان، انفجاری در بندرعباس، بزرگ‌ترین بندر تجاری ران خداد که بیش از ده‌کشته و ۵۱۶ زخمی برجای گذاشت، مقامات، عملیات در این بندر را متوقف کرده و در حال بررسی دلایل انفجار چندین کانیتیر هستند. به گفته مقامات آمریکایی و ردیاب‌های حمل‌ونقل دریایی، طی دو ماه گذشته این بندر محموله‌هایی از مواد اولیه از چین دریافت کرده بود. مقامات آمریکایی بدون ارائه دلیل قانع‌کننده ادعا‌هایی درباره توانایی ایران در تولید اورانیوم غنی شده مطرح می‌کنند که ایران به اندازه کافی اورانیوم غنی شده برای ساخت یک سلاح تولید می‌کند و تنها به یک یا دو هفته زمان نیاز دارد تا آن را به ماده با درجه تسلیحاتی تبدیل کند. (یک هفته‌ای که چند سال است مطرح می‌کنند و هنوز سر نرسیده است!) البته ساخت خود بمب هسته‌ای ماه‌ها زمان بیشتری خواهد برد، هرچند طبق ارزیابی‌های اطلاعاتی آمریکا، تهران هنوز مجوز ساخت سلاح هسته‌ای را صادر نکرده است. ترمپ مهلتی دو ماهه برای دستیابی به یک توافق تعیین کرد و به بارها تهدید کرده است که در صورت امتناع ایران از توافق، به گزینه نظامی روی خواهد آورد. او روز جمعه به خبرنگاران گفت: «فکر می‌کنم به توافق برسیم. قطعاً ترجیح می‌دهم توافق داشته باشیم تاگزینہ جایگزین.» اما اظهارات عراقچی مبنی بر اینکه مذاکرات «فرآیندی زمان‌بر و دشوار» است، نشان می‌دهد که اگر توافقی هم حاصل شود، این فرآیند سریع نخواهد بود. جمهوری اسلامی ایران به دنبال لغو تحریم‌های فلج‌کننده در قالب هرگونه توافق، به امید بهبود وضعیت اقتصادی آسیب‌دیده خود است. تیم فنی آمریکا به رهبری مایکل آنتون، رئیس دفتر برنامه‌ریزی سیاست وزارت امور خارجه که در دوره اول ریاست جمهوری ترامپ سخنگوی شورای امنیت ملی بود، در مذاکرات حضور داشت. او در برابر مذاکره‌کنندگان هسته‌ای ایران، مجید تخت‌رواچی و کاظم غریب‌آبادی، قرار گرفت. عراقچی گفت که دور بعدی مذاکرات ممکن است شامل حضور یک کارشناس از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، نهاد ناظر هسته‌ای که وظیفه بازرسی از برنامه‌های هسته‌ای ایران را بر عهده دارد، باشد. این آژانس، که قصد دارد در روزهای آینده تیمی به ایران اعزام کند، از تهران خواسته است توضیح دهد که چرا تونل‌هایی در اطراف تأسیسات هسته‌ای نلزی که سانتریفیوژهای غنی‌سازی اورانیوم را در خود جای داده، احداث شده‌اند. روز پنجشنبه، موسسه علوم و امنیت بین‌الملل مستقر در واشینگتن تصاویر ماهواره‌ای از این سایت منتشر کرد که وجود یک تونل جدید و همچنین یک فضای امنیتی جدید را نشان می‌دهد.